

EU i andra hand?

En teoriprovande fallstudie om *second-order elections*
och Maltas val till Europaparlamentet 2019

Adrian Holm
Henrietta Tegler

Abstract

De första valen till Europaparlamentet 1979 beskrevs av Reif och Schmitt (1980) som nationella *second-order elections*, där väljarna lagt sina röster utifrån nationella angelägenheter, snarare än utifrån frågor som Europaparlamentet faktiskt behandlar. Genom att testa fem utifrån teorin formulerade hypoteser på fallet Malta, ett land med högt valdeltagande i valen till Europaparlamentet, undersöks teorins förklaringskraft. Hypoteserna testas genom att jämföra valresultat från valet till Europaparlamentet 2019 med resultat från det maltesiska parlamentsvalet 2017. Uppsatsens slutsats är att teorin om *second-order elections* stämmer in relativt väl på Maltas val till Europaparlamentet, vilket kastar ljus på EU:s demokrati- och legitimitetsproblem, och väcker frågor om unionens framtid.

Nyckelord: Europaparlamentet, fallstudie, Malta, second-order election, valdeltagande

Antal ord: 7 990

Förteckning över förkortningar

AB	<i>Alleanza Bidla</i>
AD	<i>Alternattiva Demokratika</i>
BNE	<i>Brain Not Ego</i>
EP	Europaparlamentet
EPP	<i>European People's Party</i>
EP-val	Val till Europaparlamentet
EU	Europeiska unionen
FOE	<i>First-order election(s)</i>
IDEA	Institute for Democracy and Electoral Assistance
IE	<i>Imperium Europa</i>
MPM	<i>Moviment Patrijotti Maltin</i>
PL	<i>Partit Laburista</i>
PN	<i>Partit Nazzjonalista</i>
PD	<i>Partit Demokratiku</i>
S&D	<i>Socialists & Democrats</i>
SOE	<i>Second-order election(s)</i>
SOE-teorin	Teorin om <i>second-order elections</i>
STV	<i>Single transferable vote</i>
UNHCR	Förenta nationernas flyktingkommissariat

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund.....	1
1.2	Syfte.....	2
1.3	Avgränsningar.....	2
1.4	Frågeställning.....	3
1.5	Uppsatsens disposition.....	4
2	Teori	5
2.1	Politiskt deltagande och röstningsmönster.....	5
2.1.1	Varför är ett högt valdeltagande eftersträvansvärt?.....	6
2.2	Det höga valdeltagandet i Malta.....	7
2.3	<i>Second-order elections</i>	8
2.4	Hypoteser.....	9
3	Metod och material	11
3.1	Forskningsdesign.....	11
3.1.1	Teoriprovande studie.....	11
3.1.2	Fallstudie.....	12
3.2	Material.....	13
3.2.1	Källkritik.....	13
4	Analys	15
4.1	Test av H1: Valdeltagande.....	15
4.2	Test av H2: Små partier.....	16
4.3	Test av H3: Regeringspartier.....	17
4.4	Test av H4: Blanka/ogiltiga röster.....	18
4.5	Test av H5: Extrema partier.....	18
5	Slutsats och diskussion	20
5.1	Slutsats: Hur väl stämmer SOE-teorin in på Maltas EP-val 2019?.....	20
5.1.1	Generaliserbarhet.....	21
5.2	Diskussion.....	21

6	Referenser.....	24
	Bilaga A: Beskrivning av databearbetning i analyskapitlet	27
	Bilaga B: Mejlkorrespondens med representant för Maltas valmyndighet.....	28

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Europeiska unionen (EU) har en stor påverkan på medlemsländernas befolkning och nationella politik, bland annat på grund av EU-rättens företräde framför nationell lagstiftning och EU:s exklusiva och med medlemsländerna delade befogenhet inom många lagstiftningsområden. Unionen har anklagats för att vara överdrivet byråkratisk och för att lida av ett demokratiskt underskott (de Vries et al., 2021, s. 265). För att åtgärda detta problem har EU genomgått en rad omfattande reformer: den senaste skedde år 2009 genom Lissabonfördragets ikraftträdande, som gav Europaparlamentet (EP) jämställd lagstiftningsmakt med Europeiska unionens råd¹ (de Vries et al., 2021, s. 265).

Samtidigt är valdeltagandet i valen till Europaparlamentet (EP-valen) lågt. Sedan det första EP-valet hölls år 1979, har valdeltagandet sjunkit i varje efterföljande val, med undantag för det senaste valet, år 2019, då det ökade något och 51 procent av de röstberättigade deltog² (Europaparlamentet, 2019a). Valdeltagandet varierar dessutom mycket mellan unionens medlemsländer. I 2019 års EP-val röstade 23 procent av de röstberättigade i landet med lägst valdeltagande, medan samma siffra var 88 procent för landet med högst valdeltagande (Europaparlamentet, 2019a).

I denna kontrast mellan å ena sidan EU:s ökade inflytande över medlemsländerna och å andra sidan det låga valdeltagandet uppstår en fråga om legitimitet. Är förfarandet att ge mer makt till Europaparlamentet ett legitimt sätt att demokratisera unionen? Därtill kan man fråga sig *varför* valdeltagandet är så lågt. Den senare frågan har intresserat många statsvetare, och en dominerande teori på området är att se EP-valen som så kallade *second-order elections* (SOE)³ (Reif & Schmitt, 1980).

---

¹ Ätminstone i de lagstiftningsområden som behandlas i det ordinarie lagstiftningsförfarandet, vilket är merparten av all lagstiftning (de Vries et al., 2021, s. 205, 265).

² 1979: 61,99%, 1984: 58,98%, 1989: 58,41%, 1994: 56,67%, 1999: 49,51%, 2004: 45,47%, 2009: 42,97%, 2014: 42,61%, 2019: 50,66% (Europaparlamentet, 2019a).

³ Vi har valt att behålla termerna *second-order* och *first-order elections* på originalspråket engelska eftersom vi inte funnit någon allmänt accepterad översättning av termerna till svenska. Genom att använda de engelskspråkiga termerna behåller vi tydlighet och minimerar risken för begreppsförvirring.

1.2 Syfte

Syftet med denna uppsats är att genom en teoriprovande fallstudie utröna hur väl teorin om *second-order elections* (SOE-teorin) kan tillämpas på EP-val i dag, med andra ord pröva teorins förklaringskraft. Det är intressant att se hur väl teorin – som formulerades i sin ursprungliga form efter det första EP-valet 1979 – står sig idag, med tanke på de omfattande förändringar som EU har genomgått sedan dess.

SOE-teorin är dominerande i den vetenskapliga diskussionen kring EP-val, men en stor del av de studier som undersöker teorins förklaringskraft är av övergripande karaktär och omfattar många, ofta alla, medlemsländer i EU (se till exempel Reif & Schmitt, 1980; Reif, 1984; Marsh, 1998; Ehin & Talving, 2021). Genom att titta närmare på ett specifikt land, Malta, möjliggör vår forskningsdesign en mer ingående analys som kan ge plats åt slutsatser som hade missats i en mer allomfattande undersökning. Valet av Malta som undersökningsobjekt vidareutvecklas i avsnitt 1.3 och 3.1.2.

Cachia med flera (2020) har genomfört en liknande fallstudie av Maltas deltagande i EP-valet, men deras artikel liknar mer en eftervalsanalys av valet 2019 där SOE-teorin bara är en av aspekterna som tas upp. Genom att sätta valresultatet från EP-valet i relation till ett nationellt parlamentsval, samt att placera SOE-teorin i centrum blir vår uppsats unik. Därigenom uppnås en inomvetenskaplig relevans eftersom uppsatsen bidrar till den nuvarande forskningen (Teorell & Svensson, 2007, s. 18). Vårt metodupplägg öppnar också för framtida studier att undersöka hur väl SOE-teorin förklarar EP-valen i ett annat EU-land, vilket skapar möjlighet för kumulativitet. Vår metodologi skulle då fungera som en mall, vilket även bidrar till en förstärkt reliabilitet i undersökningen eftersom det minskar risken för slumpmässiga och systematiska fel.

Den utomvetenskapliga relevansen (Teorell & Svensson, 2007, s. 18) för vår undersökning uppnås genom att belysa och undersöka det låga valdeltagandet i EP-val. EU-politik påverkar alla unionens medborgare dagligen, men överskuggas trots det ofta av nationell politik. Dessutom har ett högt valdeltagande länge setts som eftersträvansvärt – ett tecken på demokratins välstånd – både sett till legitimitet och representation. Att studera detta av allmänheten ofta åsidosatta och nedprioriterade ämne är således ytterst relevant.

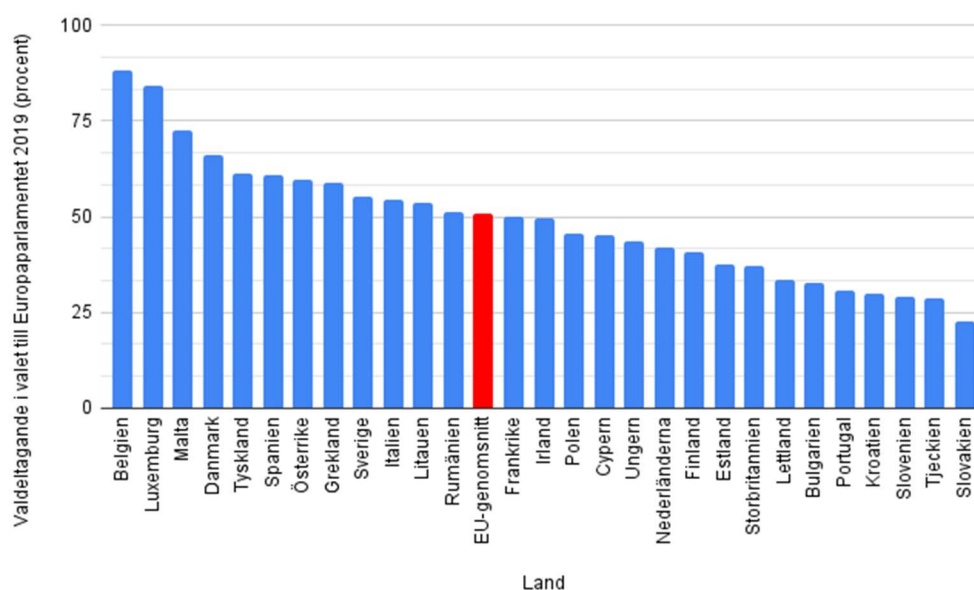
1.3 Avgränsningar

För att genomföra en heltäckande teoriprovande undersökning, hade det varit önskvärt att testa SOE-teorin på samtliga medlemsländer i EU. För att möjliggöra en djupdykande analys, med uppsatsens begränsade omfång i åtanke, väljer vi emellertid att fokusera på *ett* land. Uppsatsen behöver också en temporal avgränsning. Vi väljer att titta närmare på det senaste EP-valet som ägde rum 2019.

För att testa de hypoteser som formuleras sätter vi EP-valet 2019 i relation till det *föregående* nationella parlamentsvalet, vilket ägde rum 2017.

På grund av den stora variationen länder i EU emellan, måste SOE-teorin fungera under många omständigheter för att kunna tillämpas på EP-valen. Att teorin skulle fungera bra för att förklara utfallet i ett land där valdeltagandet är lågt är intuitivt, men det är inte lika självklart i ett land med ett relativt högt valdeltagande. Därför väljer vi ett land med ett högt valdeltagande för att pröva teorin enligt urvalsstrategin ”minst sannolikt”. Denna urvalsstrategi motiveras mer utförligt i kapitel 3, där vi även redogör för vår forskningsdesign.

Figur 1 visar statistik över valdeltagande i EP-valet 2019, där varje blå stapel representerar ett medlemsland och den röda stapeln representerar genomsnittet i hela EU. I den vänstra ändan av figuren hittar vi Belgien och Luxemburg, som båda har ett valdeltagande på över 80 procent. Dessa länder tillämpar emellertid obligatoriskt valdeltagande, så kallad röstplikt (de Vries et al., 2021, s. 77), vilket naturligtvis påverkar valdeltagandet. Därför väljer vi att inte studera något av dessa länder, utan tittar istället närmare på landet med det tredje högsta valdeltagandet, Malta.

Figur 1. Valdeltagande i EP-valet 2019 i för samtliga EU-länder samt genomsnitt för hela EU. Vår bearbetning av data från Europaparlamentet (2019a).

1.4 Frågeställning

Ovan presenterade avgränsningar och syfte leder oss till att formulera följande frågeställning.

- Hur väl stämmer teorin om *second-order elections* in på Maltas val till Europaparlamentet 2019?

1.5 Uppsatsens disposition

Uppsatsen är indelad i sex kapitel. Kapitel 1 innehåller bakgrund, syfte och frågeställning samt de avgränsningar som gjorts. I kapitel 2 introduceras teorin som ligger till grund för uppsatsen och relevant tidigare forskning. I kapitel 3 presenteras och motiveras de metod- och materialval som gjorts. Kapitel 4 innehåller uppsatsens analys och slutsatsen av denna presenteras i kapitel 5, som även utgörs av en diskussion om slutsatsen och vidare forskning. Uppsatsen avslutas med en referenslista och två bilagor.

2 Teori

Vårt teoretiska ramverk utgår från forskning om valdeltagande ur olika perspektiv, som både kompletterar och kontrasterar varandra. Först presenteras teorier om politiskt deltagande och röstningsmönster jämte en redogörelse för varför ett högt valdeltagande är att betrakta som eftersträvansvärt. Efter det sammanfattas tidigare forskning om Maltas höga valdeltagande. Sedan presenteras Reifs och Schmitts teori om EP-valen som *second-order elections* och hur teorin har vidareutvecklats, kritiserats och testats av andra forskare.

I kapitlets slut presenteras de hypoteser som ligger till grund för analysen av fallet Malta i kapitel 4. Hypoteserna formuleras utifrån SOE-teorins ursprungliga lydelse, men kompletteras med tillägg från teoriutvecklande och teoriprovande studier samt egna tankar.

2.1 Politiskt deltagande och röstningsmönster

Det finns olika motiv till varför individer väljer att ta sig till vallokalen på valdagen. Tidig litteratur menade att ansvaret för att motivera väljare låg i den politiska arenan och att individer valde att rösta om de blev stimulerade av det politiska läget. Därmed var ett lågt valdeltagande politikens och politikernas problem. Efter *rational choice*-debatten förflyttades ansvarsbördan till de enskilda medborgarna; att rösta i val började betraktas som en medborgerlig plikt (Bengtsson, 2008, s. 75).

Sannolikheten att en enskild röst kommer att avgöra utgången i ett val är närmast obefintlig. Enligt ett rationalistiskt synsätt borde därför inte en rationell och egenintresserad individ välja att ta sig till vallokalen för att rösta. Mer formaliserat kan det uttryckas som att nyttan en individ får från att rösta är mindre än kostnaderna (tiden det tar att läsa på om de olika partierna, transportera sig till vallokalen, etcetera) för att göra detsamma. Trots detta är valdeltagandet mycket högt i många val (de Vries et al., 2021, s. 73).

En möjlig förklaring kan hittas i det faktum att individen ser det som en medborgerlig plikt att gå till valurnan. Med det synsättet får individen inte bara en instrumentell nytta av den minimala sannolikheten att lägga den avgörande rösten, utan även en inneboende nytta av att fullfölja en medborgerlig plikt. Denna nytta överväger kostnaden, och individen väljer således att rösta (Riker & Ordeshook, 1968, citerad i de Vries et al., 2021, s. 75).

Historiskt sett har politiska partier mobiliserat väljare genom grupptillhörighet baserat på exempelvis klass, religion eller etnicitet (Lipset & Rokkan, citerad i de Vries et al., 2021, s. 80). Från 1960-talet och framåt har däremot aspekter som ökad social rörlighet, bättre tillgång till utbildning och kvinnors deltagande i arbetslivet

suddat ut gränserna mellan olika socialgrupper (de Vries et al., 2021, s. 81). Detta minskar partiloyaliteten, och har gjort det svårare att mobilisera väljare, vilket skulle kunna vara en förklaring till ett lågt eller sjunkande valdeltagande (Bengtsson, 2008, s. 86).

Franklin med flera (2004) menar att röstning är en vana som individer etablerar genom erfarenheter från tidigare val. De hänvisar i sin artikel till tidigare forskning (Franklin & Wessels, 2002, citerad i Franklin et al., 2004, s. 122) som har visat att det tar tre val för att etablera en vana rörande huruvida man röstar eller inte. Författarna påstår vidare att val som inte stimulerar ett högt valdeltagande bland unga väljare kommer att lämna ett avtryck på valdeltagandet i val långt in i framtiden. Nivåer av valdeltagande påverkas alltså av väljarkårens sammansättning och vanor som etablerats i en generation kommer ta tid att socialisera bort (Franklin et al., 2004, s. 115, 122). Detta exemplifieras med att könsskillnader i USA:s valdeltagande inte hade eliminerats förrän 50 år efter införandet av kvinnlig rösträtt (Franklin et al., 2004, s. 120).

Därtill har empiriska undersökningar visat att framtida röstningsvanor tydligt påverkas av *typen* av det första valet man får rösta i. För att återknyta till ett europeiskt sammanhang, har det visat sig att den grupp individer som får utnyttja sin rösträtt för första gången i ett EP-val uppvisar ett lägre valdeltagande under hela livet (de Vries et al., 2021, s. 76). Men röstningsvanor och -mönster påverkas inte bara av erfarenheter från de första valen, utan även av engångsförändringar, som till exempel införandet av röstplikt (Franklin et al., 2004, s. 122).

2.1.1 Varför är ett högt valdeltagande eftersträvansvärt?

Valdeltagande är en unik form av politiskt deltagande. Att rösta i ett val är den vanligaste formen av politiskt engagemang förutom att skattedeclarera, samtidigt som det kräver väldigt lite tid och arbetsinsats från den enskilde individen. Dessutom är det en av de få deltagandeformer som aktivt sanktioneras av staten (Anckar et al., 2019, s. 256; Bengtsson, 2008, s. 72). Ett lands valdeltagande kan ses som en indikator på demokratins tillstånd. Om ett land har låga och sjunkande nivåer av valdeltagande uppstår diskussioner och oro om demokrati, legitimitet och representation (Bengtsson, 2008, s. 72–73). Men varför är ett högt valdeltagande egentligen eftersträvansvärt? Bengtsson (2008) svarar med två argument:

Det första argumentet handlar om legitimitet. Politiska beslut anses vara mer legitima om många personer har varit med och fattat dem. I förlängningen gäller argumentet även representativa demokratier: om många personer varit med och valt beslutsfattare, ses de beslut som tas av beslutsfattarna också som legitima.

Det andra argumentet kretsar kring representation. Ju högre valdeltagandet är, desto fler samhällsgrupper har fått komma till tals och desto fler åsikter har fått höras. Detta minskar snedvridning i representationen (Bengtsson, 2008, s. 73–74).

Även Dahls kriterier om en demokratisk process understryker vikten av ett högt valdeltagande. Kriterierna om effektivt deltagande och lika rösträtt förutsätter att alla medlemmar i den politiska sammanslutningen har jämlika och effektiva möjligheter att göra sina röster hörda, både när ett beslut debatteras och när det

klubbas (Dahl, 2021/1998, s. 37). Med ett lågt valdeltagande deltar inte alla i beslutet, och det är således inte demokratiskt.

2.2 Det höga valdeltagandet i Malta

Malta har varit EU-medlem sedan 2004 och haft euron som valuta sedan 2008 (Europeiska unionen, u.å.-a). Landet har sedan 1950 haft ett stabilt tvåpartisystem i vilket de två största partierna har avlöst varandra vid regeringsmakten (Cachia et al., 2020, s. 305). EP-valet 2019 bekräftade denna situation genom att de två partierna tillsammans fick 92 procent av rösterna (Electoral Commission of Malta, u.å.-a). Det största partiet är *Partit Laburista* (PL), ett socialdemokratiskt arbetarparti vars fyra europaparlamentariker tillhör S&D-gruppen. Det andra stora partiet är *Partit Nazzjonalista* (PN), ett kristdemokratiskt och nationalistiskt parti vars två ledamöter sitter med EPP-gruppen i Europaparlamentet (Cachia et al., 2020, s. 305; Europaparlamentet, u.å.).

Malta använder sig av ett valsysteem med så kallad *single transferable voting*⁴ (STV). STV-systemet tillåter väljaren att rangordna flera kandidater. Efter alla röster är lagda beräknas en kvot som behöver uppnås för att vinna ett mandat (Norris, 2004, s. 55). Denna kvot brukar i Malta ligga på mellan 14 och 16 procent per distrikt, vilket gör det svårare för mindre partier att ta sig in i parlamentet (Cachia et al., 2020, s. 308). STV-systemet ger väljaren möjlighet att rösta på kandidater från olika partier (Hirczy, 1995, s. 258), men detta är något som sällan utnyttjas i praktiken och data från ACE Project (u.å.) visar att endast en procent av rösterna i praktiken överförs till kandidater från andra partier i Malta.

Valdeltagandet i Malta är exceptionellt högt, framför allt i nationella val men även i EP-val, trots att landet inte tillämpar röstplikt. Hirczy (1995) undersöker förklaringar till detta, och trots att studien är något gammal så drar han en del slutsatser som kan vara relevanta än i dag.

Hirczy menar att STV-systemet inte som enskild faktor kan förklara det höga valdeltagandet, utan att det beror på en kombination av flera olika faktorer. Som ett exempel konstaterar han att även Irland tillämpar STV-röstning, men inte har ett alls lika högt valdeltagande i EP-valen som Malta (Hirczy, 1995, s. 265). Han menar att kombinationen av en intensiv tvåpartikonkurrens, en mycket centraliserad regeringsmakt och en utbredd partiskhet hos befolkningen förklarar det höga valdeltagandet (Hirczy, 1995, s. 268).

En stor del av den maltesiska median är partifinansierad, vilket Cachia med flera (2020, s. 309) menar kan vara en bidragande faktor till det polariserade politiska klimatet. Denna polarisering i kombination med jämna valresultat kan också vara en bidragande orsak till ett högt valdeltagande, enligt resonemanget om att ”lägga den avgörande rösten” som vi presenterat i avsnitt 2.1 (de Vries et al., 2021, s. 73).

---

⁴ På svenska benämns systemet enkel överförbar röst, andrahandsröst, preferensröst eller reservröst.

2.3 *Second-order elections*

I en omtalad artikel från 1980 analyserar statsvetarna Karlheinz Reif och Hermann Schmitt resultaten av de första EP-valen 1979 och konstruerar ett ramverk där valen beskrivs som *second-order elections*. Författarna refererar här till uppdelningen av val i *first-order* (FOE) och *second-order* (SOE) *elections* som används för att beskriva förhållandet mellan det viktigaste nationella valet i ett land (parlaments- eller presidentval, beroende på politisk kontext) och mindre val, som till exempel fyllnads- eller lokalval (Reif & Schmitt, 1980, s. 8).

Tanken är här att väljare inte enbart baserar sina röstningsbeslut i SOE på den specifika politiska kontexten i *second-order*-arenan, utan att de även väger in faktorer från landets huvudsakliga, eller *first-order*, politiska arena (Reif & Schmitt, 1980, s. 9). Det gemensamma kännetecknet för alla SOE är att ”mindre står på spel” (Reif & Schmitt, 1980, s. 9). Att mindre står på spel leder till att författarna formulerar ett antal hypoteser gällande SOE: (1) lägre valdeltagande, (2) bättre utsikter för små och nya partier, (3) högre andel blanka/ogiltiga röster och (4) sämre utsikter för partier i regeringsställning (Reif & Schmitt, 1980, s. 9–10).

Genom att ha testat dessa hypoteser på EP-valet 1979 och konstaterat att de stämmer, drar författarna slutsatsen att också EP-valen bör betraktas som SOE (Reif & Schmitt, 1980, s. 3). Det unika med EP-valen, och det som skiljer dem åt från andra SOE är att de överskrider nationsgränser. De poängterar att andra SOE utspelar sig i en viss region eller en på annat sätt subnationell nivå, i motsats till EP-valen som istället utspelar sig på en supranationell nivå. Trots detta är de alltså av *second-order*-karaktär (Reif & Schmitt, 1980, s. 11).

I en uppföljande artikel efter EP-valet 1984 vidareutvecklar Reif SOE-ramverket och testar de ursprungliga hypoteserna på valresultaten från det andra valet till Europaparlamentet, och kommer fram till att 1984 års val, liksom 1979 års, bör ses som en SOE (Reif, 1984, s. 252).

Synen på EP-valen som SOE har sedan Reifs och Schmitts arbete dominerat forskningen på området (Marquart et al., 2020, s. 681). Men teorin har också ifrågasatts, särskilt på senare år med tanke på den stora förändring som EU i allmänhet och EP i synnerhet genomgått sedan den ursprungliga teorin formulerades (Ehin & Talving, 2021, s. 468). EU-samarbetet har både utvidgats (fått nya medlemsstater) och fördjupats (inbegripit fler politikområden och antagit en mer överstatlig natur), och EP har sedan Lissabonfördragets ikraftträdande betydligt mer makt än tidigare. Dessutom kan teorin ifrågasättas mot bakgrund av framväxten av extremistiska, populistiska och framför allt euroskeptiska partier.

Efter fyra decenniers existens uppfyller EP-valen inte sin önskvärda funktion, på grund av bristande möjligheter för ansvarsutkrävande och dålig demokratisk legitimitet, menar van der Brug och de Vreese (2016). EP-valens roll som SOE försvårar utvecklingen till deras avsedda syfte (van der Brug & de Vreese, 2016, s. 2–4).

En del av den ursprungliga SOE-teorin är att det minskade stödet för partier i regeringsställning blir ännu mer utpräglat om EP-valet äger rum mitt i mandatperioden för de nationella valen, det vill säga mitt emellan två nationella

FOE (Reif & Schmitt, 1980, s. 9–10). Manow (2005) testade denna hypotes och fann att det inte fanns tillräckliga bevis för att bekräfta att tidsvariabeln har en betydande effekt på resultaten från EP-valen (Manow, 2005, s. 22). Schakel (2015) menar att den ekonomiska utvecklingen i landet, såsom nivåerna av tillväxt, inflation och arbetslöshet, fungerar som en bättre indikator för att se om regeringspartier förlorar röstandelar eller ej.

2.4 Hypoteser

Utifrån det teoretiska ramverk som ovan presenterats, ska nu hypoteser formuleras. Den vetenskapliga diskussionen är något diffus gällande vilka kriterier som behöver vara uppfyllda för att ett val ska klassas som en SOE. Vi måste ha detta i åtanke när vi formulerar våra hypoteser, eftersom de testas på fallet Malta i analyskapitlet för att besvara vår frågeställning: hur väl SOE-teorin förklarar Maltas EP-val. Formuleringen av dessa mätbara hypoteser kan ses som en operationalisering av vårt teoretiska ramverk (Esaiasson et al., 2017, s. 56).

Merparten av hypoteserna väljer vi att hämta direkt från den ursprungliga artikeln om SOE-teorin. En av de hypoteserna är den som behandlar valdeltagande. Reif och Schmitt (1980, s. 9) menar att eftersom väljarna upplever att mindre står på spel i EP-valen än i de nationella valen, så bör valdeltagandet vara lägre i de förstnämnda. Även politiker, partifunktionärer och media kan uppleva att EP-valen är mindre viktiga, vilket resulterar i en nedtonad kampanj och en dämpad medierapportering, som i sin tur kan leda till att färre väljare över huvud taget känner till att ett val äger rum (Reif & Schmitt, 1980, s. 9). Detta leder oss till vår första hypotes:

- **H1.** *Valdeltagandet är lägre i valet till Europaparlamentet än i det föregående nationella valet.*

Nästa hypotes är också hämtad från Reifs och Schmitts originalartikel. De menar att i en FOE så förekommer taktikröstning, det vill säga att vissa väljare avstår från att rösta på det parti de sympatiserar mest med, till förmån för ett annat parti, i syfte att till exempel hjälpa ett större parti vinna i ett jämnt val (Reif & Schmitt, 1980, s. 9). De menar att det är mindre sannolikt att detta händer i en SOE, som EP-valet är, eftersom mindre står på spel. Väljare får då möjligheten att ”rösta med sina hjärtan snarare än sina huvuden” (Reif, 1984, s. 246; Marsh, 1998, s. 593). Resonemanget leder oss till att formulera följande hypotes:

- **H2.** *Små partier får en högre andel röster i valet till Europaparlamentet än i det föregående nationella valet.*

Vidare följer en hypotes som rör partier i regeringsställning. Som vi nämnt i avsnitt 2.3 är en del av SOE-teorin att partier som styr i det egna landet ”bestraffas” med

en lägre andel röster i EP-valen. Tanken är att väljare använder sin röst i EP-valet som en protest mot den nationella politiken. Vissa hävdar att missnöjet med regeringen antar en kurvlinjär form med hänsyn till tid, där missnöjet är som störst mellan två FOE, medan andra menar att det ekonomiska läget spelar större roll för missnöjets magnitud (Reif & Schmitt, 1980, s. 9; men se Manow, 2005; Schakel, 2015). Med detta i åtanke formulerar vi en mer generell hypotes:

- **H3.** *Partier i regeringsställning får en lägre andel röster i valet till Europaparlamentet än i det föregående nationella valet.*

Av samma resonemang om att EP-valen används för att protestera mot den nationella politiken och för att uttrycka sitt missnöje följer en annan hypotes från Reif och Schmitt: att väljare i större utsträckning väljer att lägga en ogiltig eller blank röst (Reif & Schmitt, 1980, s. 9; Reif, 1984, s. 246). Vi väljer att uttrycka det så här:

- **H4.** *En högre andel av rösterna är blanka eller ogiltiga i valet till Europaparlamentet än i det föregående nationella valet.*

Den sista hypotesen vi väljer att testa förekommer inte i den ursprungliga SOE-teorin, åtminstone inte uttryckligen. Den berör uppgång för protestpartier och ideologiskt extrema partier, vilket kan vara extra intressant att studera mot bakgrund av utvecklingen i Europa de senaste årtionden (Mudde, 2022, s. 37). Vilka partier som inkluderas i denna kategori förklaras närmare i avsnitt 4.5 i samband med testet av hypotesen. Ehin och Talving (2021, s. 470) menar att hypotesen sällan testats systematiskt och de använder den därför som en del av en övergripande studie av alla EU-länder. Vi tror att det kan vara av värde att djupare undersöka hur situationen ser ut i Malta. Vi förutspår därför:

- **H5.** *Ideologiskt extrema partier och protestpartier får en högre andel röster i valet till Europaparlamentet än i det föregående nationella valet.*

3 Metod och material

I detta kapitel presenteras uppsatsens forskningsdesign. Först beskriver vi hur den teoriprovande aspekten av studien utförts och sedan redovisas och motiveras valet av fallstudiemetod samt vilken urvalsstrategi som använts för att välja ut vårt undersökningsland Malta. Efter det presenteras uppsatsens material och källkritiska tillvägagångssätt.

3.1 Forskningsdesign

Vår uppsats är av förklarande karaktär och antar en teoriprovande ansats (Esaiasson et al., 2017, s. 89–90). Detta görs genom en fallstudie där vi tittar närmare på landet Malta och undersöker SOE-teorins förklaringskraft på Maltas EP-val.

Uppsatsen blandar både kvantitativ och kvalitativ metod. Inom den samhällsvetenskapliga metoddiskussionen har det funnits motsättningar kring vilken metod som egentligen är bäst. Diskussionen har senare landat i att båda traditionerna kan bidra med viktiga inslag till forskningen (Esaiasson et al., 2017, s. 11). Därmed anser vi att den blandning av kvantitativ och kvalitativ metod som används i denna uppsats är lämplig, eftersom den kan ge en bredd i analysen.

3.1.1 Teoriprovande studie

Vi väljer att genomföra en teoriprovande studie. Syftet med en teoriprovande studie är att empiriskt undersöka vilken förklaringskraft en viss teori har, och på så sätt se om teorin stämmer när den tillämpas på verkligheten och inte bara på ett abstrakt plan. Ett vanligt upplägg är att ställa olika teorier mot varandra för att se vilken av dem som förklarar ett särskilt fenomen bäst. Ett annat sätt att genomföra en teoriprovande undersökning är att utgå från *en* teori och testa den på ett särskilt tungt fall, för att se om teorin klarar av att förklara även detta tunga fall (Badersten & Gustavsson, 2015, s. 94). Det sistnämnda tillvägagångssättet används i vår uppsats.

Vi prövar SOE-teorin på fallet Malta genom att formulera fem hypoteser som testas på empiriskt material. Detta metodval resulterar i att uppsatsen kommer till en slutsats där teorin antingen förstärks eller försvagas. Vi väljer därmed att låta SOE-teorin stå i centrum (Esaiasson et al., 2017 s. 41). Valet av empiriskt material motiveras vidare i avsnitt 3.3.

3.1.2 Fallstudie

Uppsatsen använder sig av en fallstudie som metod. Fallstudier innebär att man studerar ett enskilt fall med syfte att beskriva en analysenhet i detalj (Teorell & Svensson, 2007, s. 82; Lindvall, 2007, s. 270). Fallstudien är en värdefull metod eftersom den ger möjlighet att frambringa mycket kunskap om det enskilda fallet (Badersten & Gustavsson, 2015, s. 108–109). Vi väljer att genomföra en fallstudie för att komplettera och utöka tidigare forskning som gjorts kring SOE-teorin. Genom en tydlig presentation av denna bakomliggande teori har vi formulerat fem hypoteser (se avsnitt 2.4) som kommer att testas på det specifika fallet.

Möjligheten att förklara något med en fallstudie grundar sig i att valet av fall kan motiveras utifrån en teoretisk utgångspunkt (Teorell & Svensson, 2007, s. 83). Därför har urvalsprincipen ”minst sannolikt” valts för vår fallstudie. ”Minst sannolikt” är en urvalsstrategi med en teoribekräftande ansats där man väljer det fall som man på förhand kan misstänka att teorin inte skulle klara av att förklara. Om det sedan visar sig att teorin kan förklara fallet, så är det troligt att teorin också skulle kunna förklara andra mer gynnsamma fall (Badersten & Gustavsson, 2015, s. 110; Gerring, 2007, s- 233, 246).

Malta har valts ut som fall på grund av landets höga valdeltagande i EP-valen jämfört med andra EU-länder och har därmed minst gynnsamma förhållanden för att bekräfta teorin (se avsnitt 1.3) eftersom en av de aspekter som kännetecknar en SOE är att den har ett jämförelsevis lågt valdeltagande. Man kan med andra ord misstänka att teorin *inte* kan förklara fallet. Det innebär att om den empiriska undersökningen kommer fram till att teorin *kan* förklara fallet Malta, är det sannolikt att den även kan förklara andra fall med mer gynnsamma omständigheter, såsom andra EU-länder.

När ett urval av fall görs är det viktigt att fallet har karaktären av ett avgränsat system som går att skilja från omgivningen. Genom att definiera fallet som Maltas deltagande i EP-val och omgivningen som resterande medlemsländers deltagande har vi gjort ett antagande om en slags helhet, vilket är en förutsättning för en fallstudie (Alvehus, 2019, s. 80).

Att välja att beskriva ett enskilt fall närmare görs med förhoppning om att kunna illustrera ett mer allmänt förekommande fenomen. Fallstudier kritiserar ofta för att de inte i lika hög grad möjliggör empiriska generaliseringar och insikter kring orsakssamband (Alvehus, 2019, s. 79). Men poängen med att studera ett enskilt fall närmare, vilket vi gör i uppsatsen, är att kunna se till vårt falls specifika förutsättningar. Vi väljer alltså trots den kritik som finns att ändå genomföra en fallstudie i syfte att nå en djupare förståelse kring just Maltas deltagande i EP-valen. Genom att avgränsa oss till ett fall kan vi göra en grundligare analys med möjlighet att noggrant pröva teorins alla beståndsdelar, i stället för en mer grund och övergripande analys som hade behövts göras vid studiet av fler fall (Esaiasson et al., 2017, s. 101–102). I vår studie skapas en tydlig metodologisk mall för hur man kan testa SOE-teorin på andra fall (det vill säga andra EU-länder), vilket i kommande studier skulle kunna användas för att få en bredd och bidra till bättre generaliseringsmöjligheter.

Med tanke på den kritik som finns kring fallstudier skulle det vara önskvärt att exempelvis genomföra en multipel fallstudie, och i så fall en jämförelse av fall som skiljer sig åt (Alvehus, 2019, s. 82). Men på grund av denna uppsats begränsade omfattning har vi valt att begränsa oss till endast ett fall för att bibehålla ett djup i analysen eftersom detta är fallstudiens huvudpoäng. Genom att försöka täcka fler fall inom samma utrymme skulle det ha minskat analysens djup.

Sammanfattningsvis är målet med denna uppsats att genom en fallstudie av Malta undersöka SOE-teorins applicerbarhet på EP-valen. För att stärka generaliserbarheten ytterligare skulle det som ovan nämnt vara önskvärt att testa teorin på fler fall, som gärna skiljer sig åt. Men på grund av uppsatsen begränsade omfattning lämnas detta för framtida forskning.

3.2 Material

Uppsatsens material består i huvudsak av tidigare forskning på områden som valdeltagande, röstningsmönster, EP-val och Malta som hämtats från artiklar och böcker. Detta material har kompletterats med statistik över valdeltagande från den internationella organisationen IDEA och från Europaparlamentet. Valresultaten från det maltesiska parlamentsvalet och EP-valet har hämtats från Maltas valmyndighet.

Då uppsatsen inte använder sig av något eget inhämtat material såsom intervjuer eller statistiska undersökningar presenteras det material vi använt genom hela artikeln i form av tydliga referenser till de artiklar, publikationer och böcker som utgör undersökningens material.

I några fall där annan information inte funnits tillgänglig, och eftersom vi inte har resurserna att översätta från maltesiska, har vi valt att komplettera med information från tidningsartiklar i den engelskspråkiga tidningen *Times of Malta*.

3.2.1 Källkritik

Vid insamlandet av material till uppsatsen har hänsyn tagits till de källkritiska tillvägagångssätt som Esaiasson med flera diskuterar i boken *Metodpraktikan* (2017), för att säkerställa att det material som används är korrekt. I kapitlet definieras fyra klassiska källkritiska regler; äkthet, oberoende, samtidighet och tendens (Esaiasson et al., 2017, s. 288). För att upprätthålla det första grundläggande kriteriet kring äkthet har det statistiska materialet kring valdeltagandet i EP-valen hämtas från EU:s egna kanaler. Det blir således en primärkälla för att säkerställa äktheten i siffrorna. Kring SOE-teorin har artikeln i vilken teorin för första gången appliceras på EP-valen använts, för att säkerställa korrekthet. Vidare har sekundärkällor använts i stor utsträckning, dock främst granskade akademiska publikationer (Esaiasson et al., 2017, s. 291). Som nämnt i avsnitt 3.2 har vi i några fall valt att komplettera med information från tidningsartiklar när annan information inte funnits tillgänglig.

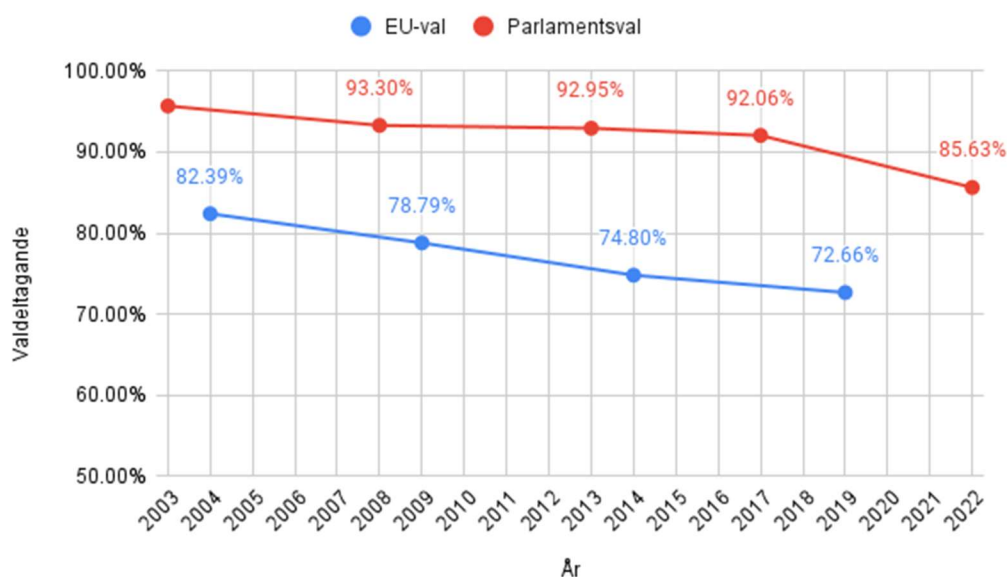
Gällande det andra kriteriet är det viktigt att tänka kring oberoende: dels källorna emellan, dels kring författarnas oberoende gentemot undersökningen (Esaiasson et al., 2017, s. 292–293). Detta har säkerställts genom att använda både källor som är fristående från varandra och källor som bygger på varandra, för att inte missa kritik och kumulativitet.

De två sista kriterierna rör samtidighet och tendens. Dessa är främst viktiga när man använder sig av vittnesmål eller källor som kommer från en avsändare som har ett intresse att återge en snedvriden eller tillrättalagd berättelse kring verkligheten (Esaiasson et al., 2017, s. 294–295). För att upprätthålla dessa kriterier använder uppsatsen sig av källor som inte har något intresse att sätta fallet i ett speciellt ljus samt både källor som är publicerade i närtid till de behandlade händelserna och nyligen publicerade källor, för att kunna säkerställa att den forskning som används har senaste möjliga information.

4 Analys

I detta kapitel testas de fem hypoteser som utgör vår operationalisering av SOE-teorin. Genom de fem självständiga testen kommer vi sedan att kunna dra en generell slutsats och besvara vår frågeställning i kapitel 5. I analysen har vi använt oss av material från Maltas valmyndighet och den internationella organisationen IDEA. Data från dessa källor har bearbetats och presenteras nedan i en figur och fyra tabeller. En mer detaljerad beskrivning av databearbetningen redovisas i bilaga A.

4.1 Test av H1: Valdeltagande

Figur 2. Valdeltagande i nationella parlamentsval och val till Europaparlamentet i Malta, 2003–2022. Vår bearbetning av data från IDEA (2023).

Statistik över valdeltagande i de senaste fyra parlaments- och EP-valen i Malta, som hämtats från den internationella organisationen IDEA:s *Voter Turnout Database*, målar upp en tydlig bild: valdeltagandet i EP-valen är konsekvent lägre än i parlamentsvalen (se figur 2). För att testa H1 tittar vi särskilt på det senaste EP-valet (2019) och det föregående parlamentsvalet (2017).⁵ Där ser vi ett

---

⁵ Den uppmärksamme läsaren noterar att Malta har haft ett parlamentsval till sedan dess, år 2022. Vi väljer ändå att titta på EP-valet 2019 i relation till parlamentsvalet 2017, eftersom tidigare teoriprovande studier uttryckligen jämför med det *föregående* parlamentsvalet.

valdeltagande på 72,66 respektive 92,06 procent – en skillnad på nästan 20 procentenheter. Därmed kan vi konstatera att hypotes H1 verifieras.

4.2 Test av H2: Små partier

Tabell 1. Valresultat i Maltas parlamentsval 2017 och EP-val 2019 samt beräknad förändring. Vår bearbetning av data från Electoral Commission of Malta (u.å.-a; u.å.-b) och Borg (2017).

Parti ⁶	Parlamentsval 2017 (%)	EP-val 2019 (%)	Förändring (procentenheter)	Förändring (%)
PL	55,04	54,29	-0,75	-1,36
Forza Nazzjonali⁷	43,68	–	–	–
– varav PN	42,12	37,90	-4,22	-10,03
– varav PD	1,56	2,03	+0,47	+29,98
AD	0,83	0,72	-0,11	-13,11
MPM	0,36	0,30	-0,06	-17,59
AB	0,07	0,46	+0,38	+540,70
Oberoende kand.	0,03	1,03	+1,00	+3408,21
IE	–	3,17	+3,17	–
BNE	–	0,12	+0,12	–
Total	100,00	100,00		

I tabell 1 redovisas valresultaten från parlamentsvalet 2017 och EP-valet 2019. I kolumnen *förändring (procentenheter)* har vi låtit beräkna differensen mellan resultatet i EP-valet och parlamentsvalet, parti för parti och i kolumnen *förändring (%)* är denna förändring uttryckt *relativt* det tidigare resultatet.⁸

Maltas val präglas av att två partier, PL och PN, dominerar och tillsammans får en stor andel av rösterna. Resterande partier mottar följaktligen en mycket liten andel av rösterna. Vidare har två av partierna som redovisas i tabell 1 (IE och BNE) fått röster i EP-valet men inte i parlamentsvalet. Detta försvårar möjligheterna att undersöka hur de enskilda partierna har ökat eller minskat sina röstandelar. För att kunna testa H2 väljer vi därför att klumpa ihop alla partier förutom PL och PN i en kategori som vi benämner *små partier*. PL och PN utgör tillsammans kategorin *stora partier*, och röster på oberoende kandidater redovisas separat.

⁶ En förteckning över samtliga förkortningar finns i början av uppsatsen.

⁷ Inför parlamentsvalet 2017 gick *Partit Nazzjonalista* (PN) och *Partit Demokratiku* (PD) samman i en valallians, under det gemensamma namnet *Forza Nazzjonali* (Camilleri, 2017). På valsedlarna stod kandidater från både PN och PD med PN:s partibeteckning, men PD:s kandidater hade ett tillägg i sin beskrivning: *tal-orange*. Uppgifter från *Times of Malta* visar att 4 486 av de totala 135 696 rösterna som alliansen fick var på kandidater med detta tillägg (Borg, 2017). Vi har valt att särredovisa resultaten i tabellen, för att kunna jämföra med resultatet från EP-valet partivis. I kolumnen för EP-valet har partiernas egna resultat redovisats, eftersom de inte ingick i en valallians i det valet.

⁸ En detaljerad beskrivning av beräkningarna i detta kapitel finns i bilaga A.

Tabell 2. Valresultaten indelade i kategorier efter partistorlek. Röster på oberoende kandidater redovisas separat. Vår bearbetning av data från Electoral Commission of Malta (u.å.-a; u.å.-b) och Borg (2017).

Kategori ⁹	Parlamentsval 2017 (%)	EP-val 2019 (%)	Förändring (procentenheter)	Förändring (%)
<i>Stora partier</i> ¹⁰	97,15	92,19	-4,97	-5,11
<i>Små partier</i> ¹¹	2,82	6,79	+3,97	+141,02
<i>Oberoende kand.</i>	0,03	1,03	+1,00	+3408,21
Total	100,00	100,00		

Uppdelningen som beskrivs ovan presenteras i tabell 2, där det framgår att små partier har fått en större andel av rösterna i EP-valet än i parlamentsvalet. Rösterna på små partier har ökat med nästan 4 procentenheter, vilket på grund av de små partiernas begränsade andel av det totala antalet röster resulterar i en uppgång på cirka 140 procent.

Denna uppgång för små partier drivs i stor utsträckning av ett parti, *Imperium Europa* (IE). Två av de partier som fått röster i båda valen (AD och MPM) har minskat sin röstandel något, medan de två andra (AB och PD) har ökat något. Även om utfallen varierar mellan partierna, visar resultaten att kategorin *små partier* totalt sett har sett en tydlig uppgång i röstandel. Därmed kan vi verifiera H2.

4.3 Test av H3: Regeringspartier

I det nationella parlamentsvalet 2017 fick PL 55,04 procent av rösterna (Electoral Commission of Malta, u.å.-b). Med en majoritet i parlamentet bildade PL regering och partiledaren Joseph Muscat svors in som premiärminister (Borg, 2017; *Times of Malta*, 2017). I EP-valet 2019 fick PL 54,29 procent av rösterna, en nedgång med mindre än en procentenhet¹² (se tabell 1).

För att sätta dessa siffror i relation till något jämför vi med det andra stora partiet i Malta, PN, som upplevde en tydligare nedgång i väljarstöd: partiet minskade sitt väljarstöd med cirka 4 procentenheter. Det innebär en minskning med 10 procent relativt valresultatet i parlamentsvalet 2017 (se tabell 1).

H3 grundar sig i tanken på att väljare utnyttjar sin röst i EP-valet för att protestera mot den sittande regeringen, vilket, om hypotesen stämmer, skulle komma till uttryck genom ett minskat väljarstöd för det parti eller de partier som ingår i regeringen. Det stämmer visserligen att regeringspartiet i Malta, PL, fick en lägre andel röster i EP-valet 2019 än i parlamentsvalet 2017. Nedgången är däremot inte särskilt stor, speciellt inte jämfört med oppositionspartiet PN:s tapp. Därmed kan H3 varken verifieras eller falsifieras.

⁹ Även här har röster på *Forza Nazzjonali* delats upp. PN:s andel av rösterna räknas till kategorin *stora partier* och PD:s andel räknas till *små partier*.

¹⁰ PL och PN.

¹¹ AB, AD, BNE, IE, MPM och PD.

¹² Se tabell 1.

4.4 Test av H4: Blanka/ogiltiga röster

Tabell 3. Giltiga och ogiltiga röster i Maltas parlamentsval 2017 och EP-val 2019.
Vår bearbetning av data från Electoral Commission of Malta (u.å.-a; u.å.-b).

Kategori	Parlamentsval 2017 (%)	EP-val 2019 (%)	Förändring (procentenheter)	Förändring (%)
<i>Giltiga röster</i>	98,72	96,37	-2,35	-2,38
<i>Ogiltiga röster (inkl. blanka)</i>	1,28	3,63	+2,35	+183,63

Antalet giltiga respektive ogiltiga röster i parlamentsvalet 2017 och EP-valet 2019 redovisas i tabell 3. För att testa H3 behöver ett förtydligande göras gällande ogiltiga respektive blanka röster. Genom kontakt med Maltas valmyndighet¹³ har vi klargjort att man inte gör någon skillnad på blanka och ogiltiga röster vid rösträkningen. Därför ingår blanka röster i kategorin *ogiltiga röster*, och vi väljer därför att titta på kategorin *ogiltiga röster* som helhet för att genomföra testet av H3.

Statistiken målar upp en tydlig bild: andelen ogiltiga röster är högre i EP-valet än i parlamentsvalet (se tabell 3). Andelen ogiltiga röster i EP-valet är 2,35 procentenheter högre, vilket motsvarar en procentuell ökning med 184 procent. Därmed kan H4 verifieras.

4.5 Test av H5: Extrema partier

För att testa H5 använder vi oss av de klassificeringar som återfinns i databasen *PopuList* (Rooduijn et al., 2019). Databasen listar populistiska, euroskeptiska, ytterhöger- och yttervänsterpartier i Europa som sedan 1989 antingen fått (1) minst ett mandat i det nationella parlamentet eller (2) minst två procent av rösterna i ett nationellt parlamentsval.

Populistiska partier definieras som partier som delar upp samhället i två homogena och antagonistiska grupper, ”det rena folket” kontra ”den korrupta eliten”, och argumenterar för att politiken ska vara ett uttryck för ”folkviljan” (Mudde, 2004, citerad i Rooduijn et al., 2019). Ytterhögerpartier är de partier som är nativistiska och auktoritära (Mudde, 2007, citerad i Rooduijn et al., 2019) medan yttervänsterpartier definieras som förkastar den socioekonomiska strukturen i den samtida kapitalismen och förespråkar alternativa sådana (March, 2012, citerad i Rooduijn et al., 2019). Till sist definieras euroskeptiska partier som partier som uttrycker idéer kring ett motstånd mot den europeiska integrationsprocessen, antingen direkt eller indirekt (Taggart & Sczcerbiak, 2004, citerad i Rooduijn et al., 2019).

---

¹³ Mejlkorrespondens med en representant för Maltas valmyndighet den 12 maj 2023. Se bilaga B.

I databasen finns inget maltesiskt parti representerat. Det beror på att inget parti som passar in under någon av definitionerna fått en plats i parlamentet eller minst två procent av rösterna i ett *nationellt* parlamentsval. Det stämmer överens med de valresultat vi studerat. Med endast denna utgångspunkt finns det därmed inte tillräckligt med data för att antingen verifiera eller falsifiera H5.

Vi kan däremot använda oss av databasens definitioner för att komma närmare ett svar. I parlamentsvalet 2017 fick två partier röster som också stämmer in på någon av de kategorierna som definieras i *PopuList*: ytterhögerpartiet (Sansone, 2016) *Moviment Patrijotti Maltin* (MPM) och det euroskeptiska¹⁴ partiet *Allenza Bidla* (AB), som inte inkluderats i *PopuList* på grund av de låga röstandelarna.

I valresultatet från EP-valet 2019 återfinns ytterligare ett parti som passar in i de presenterade kategorierna: det nyfascistiska *Imperium Europa* (IE), som vi även diskuterat i testet av hypotesen om små partier (avsnitt 4.2). IE kan klassificeras som både euroskeptiskt och ytterhöger (Schmitt & Teperoglou, 2015, s. 303). EI fick inga röster i parlamentsvalet 2017 (Electoral Commission of Malta, u.å.-b).

Tabell 4. Valresultat för extrempartier i Maltas parlamentsval 2017 och EP-val 2019. Egen bearbetning av data från Electoral Commission of Malta (u.å.-a, u.å.-b).

Parti	Parlamentsval 2017 (%)	EP-val 2019 (%)	Förändring (procentenheter)	Förändring (%)
<i>MPM</i>	0,36	0,30	-0,06	-17,59
<i>AB</i>	0,07	0,46	+0,38	+540,70
<i>IE</i>	–	3,17	+3,17	–
Totalt extrempartier	0,43	3,92	+3,49	+809,70

I tabell 4 presenteras valresultaten för dessa tre partier, samt en summering av röstandelarna för extrempartier som en sammanslagen kategori. Andelen röster som kategorin extrempartier får i EP-valet är 3,49 procentenheter högre än i parlamentsvalet, vilket motsvarar en procentuell ökning med 810 procent. Även om ett av partierna som kategorin omfattar inte fått några röster i parlamentsvalet 2017, är det tydligt att extrempartier som sammanslagen kategori kraftigt ökat sitt väljarstöd i EP-valet 2019 jämfört med parlamentsvalet 2017. Därmed kan H5 verifieras.

---

¹⁴ I sin politiska plattform inför EP-valet 2019 beskriver partiet sin ståndpunkt som följer: "With 'More Europe', not only national democracy suffers, but democracy in Europe as a whole." (Allenza Bidla, 2019). Detta uppfyller tydligt *PopuLists* kriterium om motstånd mot den europeiska integrationsprocessen

5 Slutsats och diskussion

5.1 Slutsats: Hur väl stämmer SOE-teorin in på Maltas EP-val 2019?

I tabell 5 presenteras de resultat som framkommit från de fem test av hypoteser som genomfördes i föregående kapitel.

Tabell 5. Resultat av hypotestester.

Hypotes	Resultat
H1. <i>Valdeltagande</i>	Verifierad
H2. <i>Små partier</i>	Verifierad
H3. <i>Regeringspartier</i>	Varken verifierad/falsifierad
H4. <i>Blanka/ogiltiga röster</i>	Verifierad
H5. <i>Extrema partier</i>	Verifierad

Efter vår analys har fyra av fem hypoteser kunnat verifieras. H3 har varken kunnat verifieras eller falsifieras. En möjlig förklaring till resultatet av testet av H3 kan finnas i hur maltesiska väljare motiverade sitt deltagande i EP-valet 2019. En eftervalsundersökning genomförd inom ramen för Eurobarometer, frågade väljare vad som gjorde att de deltog i valet. De tre svarsalternativ som maltesiska väljare uppgav passade bäst var: ”Det är din plikt som medborgare”, ”Du röstar alltid” och ”För att stödja den nationella regeringen”. De två förstnämnda alternativen var vanliga i hela EU, men Malta utmärkte sig gällande det sistnämnda svarsalternativet (Europaparlamentet, 2019b).

Att väljare röstar i EP-valet för att stödja den nationella regeringen förstärker teorin om SOE, men det uttrycker sig i motsatt form till vad hypotesen förutspår. Det handlar fortfarande om *first-order*-politik (och inte EU-frågor) men motiveringen är den motsatta: man röstar inte för att ”bestraffa” regeringen, utan för att stödja den.

Eftersom fyra av fem hypoteser blivit verifierade och resultatet av testet av H3 kan förklaras med resonemanget ovan, kan vi dra slutsatsen att teorin om *second-order elections* stämmer in relativt väl på Maltas val till Europaparlamentet 2019. Denna slutsats leder till att teorins förklaringskraft förstärks.

5.1.1 Generaliserbarhet

Man bör vara försiktig när man försöker generalisera resultat från en fallstudie. Vårt val av fallet Malta gjordes med urvalsstrategin ”minst sannolikt” (se avsnitt 3.1.2). Tanken med den urvalsstrategin är att om teorin till och med stämmer in på det här fallet, ett fall där man ser det som minst troligt att teorin ska stämma, så är det möjligt att teorin även stämmer in på andra fall. Med andra ord skulle man, utifrån uppsatsens resultat, kunna dra slutsatsen att SOE-teorin stämmer in även på de andra medlemsländernas EP-val.

Dock baseras vårt urval av Malta enbart på det höga valdeltagandet, medan SOE-teorin inkluderar fler kännetecken som väger lika tungt, exempelvis bättre utsikter för små partier som är en av de faktorer vi undersökt. Därför hade det möjligtvis varit bättre att göra urvalet av ett ”minst sannolikt”-fall med en sammanvägning av *flera* av SOE-teorins aspekter, istället för en. Det hade kunnat leda till en bättre generaliserbarhet.

Även när det gäller omständigheter utanför SOE-teorin, är Malta ett land som skiljer sig åt från andra EU-länder. Det är det minsta landet i unionen, både till yta och befolkning (Europeiska unionen, u.å.-b), vilket kan påverka faktorer som hur lätt det är att mobilisera väljare till att delta i val (Hirczy, 1995, s. 269). Dessutom är landet beläget på en ö och gränsar inte till andra nationer. För en bättre generaliserbarhet hade det möjligtvis varit bättre att välja ett mer representativt, ”genomsnittligt” EU-land.

Ett ytterligare tillägg kring generaliserbarhet som inte rör andra EU-länder är generaliserbarheten för Maltas övriga val. För att kunna generalisera slutsatsen till andra val än de vi undersökt (parlamentsvalet 2017 och EP-valet 2019) behöver vi titta på hur representativa de två val vi studerat är för val överlag på Malta. Valdeltagandet har legat på relativt höga och stabila nivåer i de senaste valen, om än med en liten nedgång i det senaste parlamentsvalet 2022 (se figur 2). Det hade därför varit lämpligt att undersöka vidare om dessa val är representativa för Maltas övriga val utifrån olika faktorer.

Återigen poängterar vi vikten av att iaktta försiktighet när man generaliserar. Vår undersökning visar att SOE-teorin stämmer in relativt väl på Maltas EP-val och ger en fingervisning om att den kan ha god förklaringskraft även i andra EU-länder. Men som nyligen genomförda systematiska studier poängterar, så kan även nationella faktorer, såsom partisystemets grad av fragmentering, spela en stor roll (Ehin & Talving, 2021, s. 483).

5.2 Diskussion

Slutsatsen visar att SOE-teorin stämmer in relativt väl på Maltas EP-val. Detta överensstämmer med tidigare forskning (Cachia et al., 2020; Ehin & Talving, 2021) kommit fram till om teorins förklaringskraft på en övergripande nivå. Vår studie bidrar med att visa att teorin ser ut att hålla även när man tittar närmare på fallet Malta. Slutsatsen leder vidare till flera intressanta resonemang som kommer att

diskuteras i detta avsnitt: dels vilka konsekvenser slutsatsen får, dels förslag på framtida forskning.

Uppsatsens slutsats innebär att Maltas EP-val är en SOE. Däremot förklarar en teoriprövande studie som denna varför det är så. Det hade därför varit intressant att i framtida forskning undersöka varför valdeltagandet är lägre i EP-valet jämfört med det nationella valet, varför ideologiskt extrema partier går framåt, etcetera. Här kan man undersöka sådana faktorer som diskuteras i avsnitt 2.2., såsom nivån av polarisering i samhället, känslan av partitillhörighet hos väljarkåren, valsysteemets utformning, och så vidare. Svar på dessa varför-frågor ger empiriskt underlag för att kunna åtgärda problematiken.

I mars 2018 trädde en ny vallag i kraft i Malta vilket resulterade i att röstningsåldern sänktes från 18 till 16 år i nationella val och EP-val (Cachia et al., 2020, s. 310). Maltas EP-val 2019 var därför det första valet i landet där 16- och 17-åringar hade rösträtt, vilket kan ha haft en påverkan på valdeltagandet enligt resonemangen om röstningsmönster som tagits upp i avsnitt 2.1. Att det första valet många av dessa ungdomar fick rösta i var ett EP-val, kan innebära att de får en sämre röstningsvana. Däremot kan Maltas polariserade politiska klimat antas leda till att partier lyckas bättre med att mobilisera sina väljare eftersom känslan av partitillhörighet är stark.

Även om valdeltagandet i Maltas val är exceptionellt högt i en europeisk jämförelse, kan en nedåtgående trend skönjas (se figur 2). I det senaste parlamentsvalet, år 2022, låg valdeltagandet på 85,6 procent (IDEA, 2023). Framtida forskning behövs för att undersöka bakomliggande faktorer till detta.

Migration är en aspekt som vi inte tagit ställning till i vår uppsats. Året då EP-valet som är ämne för uppsatsen hölls, 2019, tog Malta emot 3 406 migranter sjöledes, vilket sticker ut i statistiken jämfört med tidigare och senare år¹⁵ (UNHCR, 2022). Europaparlamentets eftervalsundersökning visade att migration var den fråga som engagerade flest väljare i Maltas EP-val 2019 (Europaparlamentet, 2019c, s. 52), vilket skulle kunna ligga bakom ökningen i röstandelar för små och ideologiskt extrema partier.

Vi valde att studera det senaste EP-valet 2019 och för att testa hypoteserna behövde en jämförelse göras med det föregående nationella parlamentsvalet. Att upprepa studien efter EP-valet 2024 och då jämföra med parlamentsvalet 2022 skulle ge en djupare insikt i SOE-teorins förklaringskraft och en bättre generaliserbarhet. Det hade också varit önskvärt att göra liknande fallstudier som denna för samtliga medlemsländer i unionen. Då hade man kunnat dra en bättre generaliserande slutsats för alla EP-val utan att som med en övergripande studie missa mer djupgående förklaringar.

Slutsatsen i denna uppsats, att SOE-teorin stämmer relativt väl, är imponerande med tanke på att det har gått över 40 år sedan den ursprungliga teorin formulerades (Reif & Schmitt, 1980) och att EU sedan dess förändrats mycket. Men det kastar också nytt ljus över demokrati- och legitimitetsproblemen med EU i allmänhet och EP i synnerhet. Som vi nämnde i bakgrunden (avsnitt 1.1) har EU:s försök att åtgärda sitt demokratiska underskott bestått i att ge mer makt till EP. Men är det

---

¹⁵ 2017: 23, 2018: 1 445, 2019: 3 406, 2020: 2 281, 2021: 832, 2022: 444 (UNHCR, 2022).

legitimt när EP-valen är SOE och väljarnas huvudsakliga röstningsmotivation inte kommer från EU-frågor? Kan verkligen förfarandet att rösta i en SOE klassas som effektivt deltagande, som Dahl (1998/2021, s. 37) förespråkar i sitt ideal om en demokratisk process? Enligt de resonemang som vi belyst i avsnitt 2.1.1 är beslutsfattandet bara demokratiskt när så många som möjligt deltar. Hur väl rimmar det med att bara hälften, och i länderna med lägst valdeltagande, bara en fjärdedel röstar?

Som Ehin och Talving (2021, s. 483) nämner, är EU kanske i behov av en institutionell reform för att stävja det demokratiska underskottet. Eller så behöver nationella politiker bli bättre på att tala om EU-frågor, speciellt med tanke på att Europeiska unionens råd har halva lagstiftningsmakten, i vilket nationellt valda politiker står för besluten. Skulle ännu mer makt till EP leda till att väljarna börjar bry sig om EU-frågor, eller kommer EP-valen ändå förbli SOE? Även EU:s institutionella komplexitet, tillsammans med det svala medieintresset kan bidra till att man inte väljer att rösta. Utan att ta hänsyn till vad den rätta vägen att gå är, visar SOE-teorins fortsatta relevans att något måste göras. Hur man tycker att problemet ska lösas beror möjligtvis på vilket demokratiideal man eftersträvar.

Sett ur ett svenskt perspektiv skulle EU kunnat ha spelat en större roll under det första halvåret 2023 med tanke på Sveriges ordförandeskap i Europeiska unionens råd (Europeiska unionens råd, 2023), dock har EU-politiken passerat relativt obemärkt. De senaste veckorna har EU-debatten varit på tapeten i Sverige efter att Sverigedemokraternas partiledare Jimmie Åkesson och EU-parlamentariker Charlie Weimers publicerat debattartiklar om det svenska medlemskapet i unionen. De menar att Sverige bör utvärdera sitt medlemskap i unionen (Åkesson, 2023) och ändra sin strategi till EU-politiken genom att förhindra maktöverföring och maximera det svenska inflytandet (Åkesson & Weimers, 2023). Vi förutspår att EU-medlemskapet kommer att bli en alltmer politiserad fråga i Sverige framöver, vilket motiverar denna typ av studie även i Sverige.

Att undersöka ett specifikt land med utgångspunkt i en specifik teori har varit mycket givande. Det har väckt många tankar och gett oss ett ökat intresse för EU:s demokrati- och legitimitetsproblem. Budskapet är tydligt: något måste göras för att EU-frågor inte fortsatt ska komma i andra hand.

6 Referenser

- ACE Project. u.å. “Malta: STV With Some Twists”. [Elektronisk]
https://aceproject.org/ace-en/topics/es/annex/esy/esy_mt Hämtdatum: 2023-05-15.
- Alleanza Bidla. 2019. *EP2019 Political Platform*. [Elektronisk]
<http://www.alleanzabidla.com/wp-content/uploads/2019/02/platformonepage3.pdf> Hämtdatum: 2023-05-15.
- Alvehus, Johan. 2019. *Skriva uppsats med kvalitativ metod*. 2 uppl. Stockholm: Liber.
- Ankar, Carsten; Denk, Thomas; Karvonen, Lauri & von Schoultz, Åsa. 2019. *Komparativ politik: Institutioner och beteende*. Lund: Studentlitteratur.
- Badersten, Björn & Gustavsson, Jakob, 2015. *Vad är statsvetenskap? Om undran inför politiken*. 2 uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Bengtsson, Åsa. 2008. *Politiskt deltagande*. Lund: Studentlitteratur.
- Borg, Bertrand. 2017. “Blog: Muscat sworn in as Prime Minister”. *Times of Malta*. Nyhetsartikel. 2017-06-05. [Elektronisk]
<https://timesofmalta.com/articles/view/20170605/local/live-blog-muscat-to-be-sworn-in-as-pl-supporters-celebrate-victory.650018> Hämtdatum: 2023-05-11.
- van der Brug, Wouter & de Vreese, Claes H. 2016. ”Introduction: Consequences of European Elections” i van der Brug, Wouter & de Vreese, Claes H. (red.). 2016. *(Un)Intended Consequences of European Parliamentary Elections*. Oxford: Oxford University Press, s. 1–16.
- Cachia, Jean Claude; Ellul, Fabrizio; Harwood, Mark & Sammut, Carmen. 2020. “Malta and the 2019 EP elections: maximising popular engagement with ‘Europe’”, *Review of Economics and Political Science*, vol. 5, nr. 4, s. 305–322.
- Camilleri, Ivan. 2017. “PD candidates to contest on PN list”. *Times of Malta*. Nyhetsartikel. 2017-04-28. [Elektronisk]
<https://timesofmalta.com/articles/view/pd-candidates-to-contest-on-pn-list.646502> Hämtdatum: 2023-05-11.
- Dahl, Robert. 1998/2021. *On Democracy*. 2 uppl. Oxford: Oxford University Press.
- Ehin, Piret & Talving, Liisa. 2021. ”Still second-order? European elections in the era of populism, extremism and Euroscepticism”, *Politics*, vol. 41, nr. 4, s. 467–485.
- Electoral Commission of Malta. u.å.-a. “MEP election”. [Elektronisk]
<https://electoral.gov.mt/ElectionResults/MEP> Hämtdatum: 2023-05-12.
- Electoral Commission of Malta. u.å.-b. “General election”. [Elektronisk]
<https://electoral.gov.mt/ElectionResults/General> Hämtdatum: 2023-05-12.

- Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik; Towns, Ann & Wägnerud, Lena. 2017. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5 uppl. Stockholm: Wolters Kluwer.
- Europaparlamentet. 2019a. ”Europeiska valresultat 2019”. 2019-10-22. [Elektronisk] <https://www.europarl.europa.eu/election-results-2019/en/turnout/> Hämtdatum: 2023-05-05.
- Europaparlamentet. 2019b. *The 2019 Post-Electoral Survey: Malta*. [Elektronisk] <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2312> Hämtdatum: 2023-05-15.
- Europaparlamentet. 2019c. *The 2019 Post-Electoral Survey: Have European Elections Entered a New Dimension?* [Elektronisk] <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2312> Hämtdatum: 2023-05-15.
- Europaparlamentet. u.å. ”Ledamöter: Malta”. [Elektronisk] <https://www.europarl.europa.eu/meps/sv/search/advanced?name=&countryCode=MT> Hämtdatum: 2023-05-11.
- Europeiska unionen. u.å-a. ”Landsfakta: Malta”. [Elektronisk] https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/country-profiles/malta_sv Hämtdatum: 2023-05-18.
- Europeiska unionen. u.å.-b. ”Fakta och siffror om livet i EU”. [Elektronisk] https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/key-facts-and-figures/life-eu_sv Hämtdatum: 2023-05-16.
- Europeiska unionens råd. 2023. ”EU-ordförandeskapet”. [Elektronisk] <https://www.consilium.europa.eu/sv/council-eu/presidency-council-eu/> Hämtdatum: 2023-05-19.
- Franklin, Mark N.; Lyons, Patric & Marsh, Michael. 2004. “Generational Basis of Turnout Decline in Established Democracies”, *Acta Politica*, vol. 39, s. 115–151.
- Gerring, John. 2007. “Is There a (Viable) Crucial-Case Method?”, *Comparative Political Studies*, vol. 40, nr. 3, s. 231–253.
- Hirczy, Wolfgang. 1995. “Explaining near-universal turnout: The case of Malta”, *European Journal of Political Science*, vol. 27, nr. 2, s. 255–272.
- IDEA (International Institute for Democracy and Electoral Assistance). 2023. *Voter Turnout Database*. [Elektronisk] <https://www.idea.int/data-tools/data/voter-turnout> Hämtdatum: 2023-05-12.
- Lindvall, Johannes. 2007. “Fallstudiestrategier”. *Statsvetenskaplig tidskrift*, vol. 109, nr. 3, s. 270–278.
- Manow, Philip. 2005. “National Vote Intention and European Voting Behavior, 1979–2005: Second Order Election Effects, Election Timing, Government Approval and the Europeanization of European Elections”. MPIfG Discussion Paper, nr. 05/11. Köln: Max-Planck-Institut für Gesellschaftsforschung.
- Marsh, Michael. 1998. “Testing the Second-Order Election Model after Four European Elections”, *British Journal of Political Science*, vol. 28, nr. 4, s. 591–607.
- Marquart, Franziska; Goldberg, Andreas C. & de Vreese, Claes H. 2020. ”’This time I’m (not) voting’: A comprehensive overview of campaign factors influencing turnout at European Parliament elections”, *European Union Politics*, vol. 21, nr. 4, s. 680–705.

- Mudde, Cas. 2022. *Ytterhögern i dag*. Lund: Studentlitteratur.
- Norris, Pippa. 2004. *Electoral Engineering: Voting Rules and Political Behavior*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Reif, Karlheinz. 1984. "National Electoral Cycles and European Elections 1979 and 1984", *Electoral Studies*, vol 3, nr. 3, s. 244–255.
- Reif, Karlheinz & Schmitt, Hermann. 1980. "Nine Second-Order National Elections: A Conceptual Framework for the Analysis of European Election Results", *European Journal of Political Research*, vol. 8, s. 3–44.
- Rooduijn, Matthijs; van Kessel, Stijn; Froio, Caterina; Pirro, Andrea; de Lange, Sarah; Halikiopoulou, Daphne; Lewis, Paul; Mudde, Cas & Taggart, Paul. 2019. *The PopuList: An Overview of Populist, Far Right, Far Left and Eurosceptic Parties in Europe*. [Elektronisk] <https://www.popu-list.org>
Hämtdatum: 2023-05-11.
- Sansone, Kurt. 2016. "Expect a long ballot sheet next general election" *Times of Malta*. Nyhetsartikel. 2016-12-18. [Elektronisk] <https://timesofmalta.com/articles/view/expect-a-long-ballot-sheet-next-general-election.634126> Hämtdatum: 2023-05-15.
- Schakel, Arjan H. 2015. "How to analyze second-order election effects? A refined second-order model", *Comparative European Politics*, vol. 13, nr. 6, s. 636–655.
- Schmitt, Hermann & Teperoglou, Eftichia, 2015. "The 2014 European Parliament Elections in Southern Europe: Second-Order or Critical Elections?", *South European Society and Politics*, vol. 20, nr. 3, s. 287-309.
- Teorell, Jan & Svensson, Torsten. 2007. *Att fråga och att svara: Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber.
- Times of Malta*. 2017. "Labour cruises to 55% majority; Muscat says people have chosen to stay the course". Nyhetsartikel. 2017-06-04. [Elektronisk] <https://timesofmalta.com/articles/view/20170604/local/labour-expected-to-win-the-general-election-indications.649961> Hämtdatum: 2023-05-15.
- UNHCR (Förenta nationernas flyktingkommissariat). 2022. *Malta 2022 Factsheet*. 2022-12-31. [Elektronisk] https://www.unhcr.org/mt/wp-content/uploads/sites/54/2023/02/Malta-Factsheet_2022_update-2.pdf
Hämtdatum: 2023-05-15.
- de Vries, Catherine E.; Hobolt, Sara B.; Proksch, Sven-Oliver & Slapin, Jonathan B. 2021. *Foundations of European Politics: A Comparative Approach*. Oxford: Oxford University Press.
- Åkesson, Jimmie. 2023. "EU är på väg att bli en tvångströja för Sverige". *Aftonbladet*. Debattartikel. 2023-05-02. [Elektronisk] <https://www.aftonbladet.se/debatt/a/rlG2VR/jimmie-akesson-eu-ar-pa-vag-att-bli-en-tvangstroja> Hämtdatum: 2023-05-19.
- Åkesson, Jimmie & Weimers, Charlie. 2023. "SD: Hög tid för en ny svensk EU-strategi". *Svenska Dagbladet*. Debattartikel. 2023-05-15. [Elektronisk] <https://www.svd.se/a/veb1QB/sd-hog-tid-for-en-ny-svensk-eu-strategi>
Hämtdatum: 2023-05-19.

Bilaga A: Beskrivning av databearbetning i analyskapitlet

Vi har med hjälp av kalkylverket *Google Sheets* bearbetat och gjort beräkningar på de valresultat som hämtats från Maltas valmyndighet. Bearbetningarna ligger till grund för den data som presenteras i kapitel 4 (tabellerna 1–4), och denna bilaga innehåller en redovisning för hur det har genomförts.

Från Maltas valmyndighets hemsida har vi hämtat uppgifter om antalet röster på varje parti, antalet röster på oberoende kandidater samt antalet giltiga respektive ogiltiga röster. Uppgifterna har inhämtats för det maltesiska parlamentsvalet 2017 (Electoral Commission of Malta, u.å.-a) och valet till Europaparlamentet 2019 (Electoral Commission of Malta, u.å.-b). Uppgifterna från valmyndigheten gällande parlamentsvalet har kompletterats med information från två artiklar i tidningen *Times of Malta* (Camilleri, 2017; Borg, 2017; se fotnot 7 på s. 17). Gällande distinktionen mellan ogiltiga och blanka röster har vi haft mejlkorrespondens med en representant från Maltas valmyndighet (se bilaga B).

Först har alla partiers röstandelar beräknats genom att dividera varje partis antal röster med det totala antalet giltiga röster i samma val. Det vill säga,

$$\text{andel} = \frac{\text{antal röster}_{\text{parti}}}{\text{antal röster}_{\text{totalt}}}$$

Sedan har förändringen i *procentenheter* beräknats genom att subtrahera andelen röster i EP-valet 2019 med andelen röster i parlamentsvalet 2017, parti för parti. Samma princip har använts för att beräkna andelen giltiga/ogiltiga röster. Alltså,

$$\Delta = \text{andel}_{2019} - \text{andel}_{2017}$$

Den *procentuella* förändringen har beräknats genom att beräkna partiets förändring i röstandel mellan de två valen, relativt röstandelen i parlamentsvalet 2017. Detta har gjorts på följande vis.

$$\Delta_{\%} = \frac{\Delta}{\text{andel}_{2017}} = \frac{\text{andel}_{2019} - \text{andel}_{2017}}{\text{andel}_{2017}} = \frac{\text{andel}_{2019}}{\text{andel}_{2017}} - 1$$

Även här har samma princip använts för att beräkna andelen giltiga/ogiltiga röster. I vissa fall, som i tabellerna 2 och 4, har partier klumpats ihop i kategorier (små partier och extrempartier) innan förändringarna beräknats enligt samma princip.

Bilaga B: Mejlkorrespondens med representant¹⁶ för Maltas valmyndighet

Från: [REDACTED] at Electoral Office <[REDACTED]@gov.mt>

Ämne: RE: Research paper

Datum: 12 maj 2023 14:58:45 CEST

Till: "henrietta@teglers.se" <henrietta@teglers.se>

Dear Ms Tegler,

Reference is made to the e-mail you sent earlier on this afternoon to the Electoral Office - Malta in connection with your research paper regarding Malta and the electoral process, with specific reference to the European Parliament elections.

In this regard, in answer to your specific query on the issue of invalid votes, it is confirmed that blank ballots are considered as invalid votes, and not counted separately, during the actual counting process.

I trust that this information satisfies your requirements. I wish you well in your political science studies.

[REDACTED]

[REDACTED]

Electoral Office

t +356 [REDACTED] e [REDACTED]
www.gov.mt | www.publicservice.gov.mt

Kindly consider your environmental responsibility before printing this e-mail
OFFICE OF THE ELECTORAL COMMISSION

COUNTING COMPLEX, EX. TRADE FAIR GROUNDS,
NAXXAR, MALTA

---

¹⁶ Representantens namn, telefonnummer och e-postadress är maskerade på hens begäran.

-----Original Message-----

From: Henrietta Tegler <henrietta@tegler.se>

Sent: Friday, 12 May 2023 12:35

To: Electoral Office at Electoral Office <electoral.office@gov.mt>

Subject: Research paper

CAUTION: This email originated from OUTSIDE the Government Email Infrastructure. DO NOT CLICK LINKS or OPEN attachments unless you recognise the sender and know the content is safe.

Dear representative from the Electoral Commission,

My name is Henrietta Tegler and I am a political science student from Lund's University. This spring I am writing a research paper regarding Malta and the electoral process, specifically the election to the European parliament. As a part of this I am looking into the invalid votes.

Now to my question. Is the blank ballots counted into the invalid votes or are the blank ballots counted as a separate quote?

Thank you in advance!

Best Wishes,
Henrietta Tegler